

Obsah

Úvod	7
1. Samospráva a obec	11
1.1 Model veřejné správy a samosprávy	11
1.2 Struktura sídel a obcí	16
1.3 Obce, městyse, města, statutární města	20
1.4 Obce s rozšířenou působností, obce s pověřeným obecním úřadem	23
2. Funkce místní samosprávy	27
2.1 Co jsou obce?	27
2.2 Funkce obcí	29
2.3 Financování obcí v ČR	33
3. Vývoj komunálního systému v Čechách, na Moravě a ve Slezsku do roku 1990	39
3.1 Zrod samosprávy	39
3.2 Od roku 1862 k zániku Rakousko-Uherska	41
3.3 První republika	46
3.4 Druhá republika, Protektorát	53
3.5 Období poválečné (1945–1989)	55
3.6 Přechod k demokracii na místní úrovni	57
4. Obecní samospráva v ČR a její orgány v současnosti	61
4.1 Místní, personální a symbolické vymezení obce	61
4.2 Působnost obcí	64
4.3 Orgány obce	67
4.4 Místní referendum	80
5. Vývoj komunálního volebního systému od roku 1990 do současnosti	83
5.1 Volební legislativa	83
5.2 Volební právo	85
5.3 Vznik a zánik mandátu	87
5.4 Volební dny, vyhlášení voleb	88
5.5 Volební kampaň	89
5.6 Volební strany, nezávislí kandidáti	90
5.7 Volební obvody	92
5.8 Způsoby volby	95
5.9 Uzavírací klauzule	98

5.10	Volební formule	101
5.11	Preferenční hlasování	104
5.12	Předčasné volby	106
5.13	Sporné proměnné současného volebního systému	109
6.	Obecní zřízení v některých zahraničních zemích	113
6.1	Slovensko	113
6.2	Rakousko	115
6.3	Polsko	118
6.4	Maďarsko	121
6.5	Německo	126
6.6	Francie	132
7.	Souhrnné výsledky komunálních voleb 1990–2006	137
7.1	Komunální volby 1990	139
7.2	Komunální volby 1994	141
7.3	Komunální volby 1998	147
7.4	Komunální volby 2002	151
7.5	Komunální volby 2006	155
7.6	Dlouhodobé trendy	159
8.	Voličské chování – účast a preferenční hlasování	165
8.1	Volební účast jako výraz politické participace	165
8.2	Celková volební účast v českých komunálních volbách 1990–2006	167
8.3	Preferenční hlasování	169
8.4	Některé příčiny rozdílného preferenčního hlasování	177
8.5	Voličské chování v závislosti na různých faktorech	179
9.	Radniční koalice, starostové	187
9.1	Typologie koalic	188
9.2	Česká komunální politika a koalice	196
9.3	Exekutivní koalice v obcích s rozšířenou působností	199
9.4	Exekutivní koalice v obcích dvou periferních okresů	202
9.5	Politické strany a jejich zastoupení v radách ORP	204
9.6	Politické strany a jejich zastoupení v radách obcí periferních okresů	206
9.7	Starostové v ORP	207
9.8	Starostové v obcích periferních okresů	211
10.	Komunální politika nepolitická?	217
10.1	Polémos	217
10.2	Politické debaty spojené s funkcemi a sebechápáním obce	219
10.3	Ideové a programatické střety v komunální politice	221
10.4	Kompetenční spory obecních orgánů	230
10.5	Závěr	231
	Prameny a literatura	233
	Prameny	233
	Zákony, jejich návrhy a nálezy Ústavního soudu	234
	Literatura	236
	Seznam zkratk	243
	Rejstřík	245